

MATOUŠ

ÚNOR 2004

ČÍSLO 28

Tentokrát pouze ÚVOD(ník)

K hlubšímu prožití doby postní a přípravě na obnovu našeho křesťního zasvěcení o velikonočních vám všem žehná

P. Jiří Veselý.

Postní řád

1. Každý pátek je den pokání, neboť toho dne za nás umřel náš Spasitel. Kajícími skutky (viz Mt 6) se připojujeme aspoň nepatrně k jeho oběti a tak se vděčně hlásíme k jeho kříži. Páteční půst patří už dlouho mezi církevní příkazání. Způsob jeho prožívání je však třeba chápat širěji:

- *Skutek sebezáporu* (půst): odepřít si chutný pokrm, alkoholický nápoj, kouření, sladkosti, zábavné pořady v televizi apod.
- *Skutek zbožnosti* (modlitba): účast na mši svaté, četba Písma, křížová cesta, modlitba růžence, studium křesťanské nauky, meditace apod.
- *Skutek lásky* (almužna): návštěva nemocných a péče o ně, pomoc bližním, konkrétní služba občanskému nebo církevnímu společenství apod.

2. Na začátku i v závěru postní doby, tj. na Popeleční středě a Velký Pátek, je nařízen půst zdrženlivosti od masitých pokrmů a zároveň půst újmy. Při postu újmy je dovoleno najíst se jen jednou za den dosyta. Tento spojený půst - *zdrženlivosti a újmy* - je závazný pro katolíky od 21. do 59. roku života. Nemoc, těžká tělesná práce nebo jiný podobně vážný důvod od povinnosti újmy osvobozuje.

Z LEDNOVÝCH KATECHEZÍ NA PAPEŽSKÝ DOKUMENT

V měsíci lednu jsme se zamýšleli při nedělních bohoslužbách nad poselstvím Sv. Otce k 3. tisíciletí. Pro jeho obsažnost uvádím aspoň několik poznámek pro ty, kteří některé katecheze nemohli vyslechnout.

Úvod

Na začátku nového milénia, připomíná papež všem věčím slova, jimiž Ježíš jednoho dne poté, co promlouval k zástupům z Petrovy lodky, obrátil na tohoto apoštola, aby zajel na hlubinu a spustil síť: „DUC IN ALTUM - ZAJEĎ NA HLUBINU.“ Petr spolu s ostatními Kristovými druhy uvěřil Pánovu slovu, spustil síť a zahrnul veliké množství ryb.“ (Lk 5,4-6)

Setkání s Kristem – odkaz Velkého jubilea

Křesťanství je milost, je to překvapení z Boha, který se nespokojil s tím, že stvořil svět a člověka a že krácel spolu se stvořením, ale poté, co víckrát hovořil různé proroky, k nám v této poslední době promluvil dokonce skrze svého Syna. V této poslední době jsme znovu

slýšeli jasný hlas andělů: „Dnes se vám v městě Davidově narodil Spasitel, to je Kristus Pán.“ O této naplněnosti času hovoří list Galatanům, když popisuje tajemství Božího vtělení.

Když na počátku nového století a tisíciletí hledíme kupředu, bývalé ochotní zakotřených předsvezetí. Je však důležité, aby to, co si před-sebe-vezmeme, bylo s Boží pomocí **zakotřeno v modlitbě a nazírání**. Naše doba je charakterizována ustavičným pohybem, který často vede až k vnitřnímu neklidu, a tak jsme vystaveni nebezpečí „činnosti pro činnost“. Musíme vzdorovat tomuto pokušení a snažit se, abychom upřednostňovali to, čím jsme před tím, co konáme. Proto „zajedme na hlubinu“, abychom se tam společně zadívali do Kristovy tváře.

Tvář, na niž je třeba nazírat

„Radí bychom viděli Ježíše.“ (Jan 12,21) I dnešní lidé, i nevědomky, žádají nejen, aby se jim „vypřávlilo“ o Kristu, ale aby jim byl „ukázán“. Sv. Jeroným prohlásil: „Neznalost Písma je neznalost Krista.“ Máme-li svědčit o Slovu života a zvěstovat ho hledajícím, je třeba, abychom to Slovo nejprve sami slyšeli, jakoby vlastním očima viděli, bedlivě pozorovali a svými rukama se ho dotýkali. (srov. 1 Jan 1,1) Z **EVANGELIÍ** se dozvídáme o Ježíšově tajemství, od jeho počátku zrození. Dále přes skrytý život i veřejné působení, které začal sestoupením do Jordánu, naplnění vědomím o tom, že je milovaným Synem. Radosnou zvěstí posílá svědeckým zázrakům a potvrzení smrti na kříži. Evangelistické končí o prázdném hrobu, o strachu, ale i následné radosti z osobního setkání s živým Kristem. Od něj pak dostal dar Ducha, aby zvěstoval toto evangelium dál.

„Když viděl Pána, zaradoval se.“ (Jan 20,22) Není lehké věřit. Učedníci z Emauz uvěřili až po nesnadném duchovním putování, apoštol Tomáš, až spatřil zázrak. Přestože bylo možné vidět ho a dotýkat se jeh, ve skutečnosti **POUZE VÍRA** mohla uchopit tajemství jeho tváře.

Jednotlivé etapy této cesty se nacházejí u Cesareje Filipova. Byl přirovnán k J. Křtíteli, Eliášovi a jiným prorokům – jistě vznešené, ale nedostatečné. Ježíš je ve skutečnosti někým docela jiným a to je důležitý krok do hlubin Kristova tajemství: „Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha!“ (Mt 16,16)

Jakým způsobem dochází Petr k této víře? Matouš říká, že mu „to nezjevilo tělo a krev, ale nebeský Otec“ (Mt 16,17) = že v Ježíšově případě nestačí běžný lidský způsob poznávání, ale že nezbytná je **milost zjevení** od Boha. Lukáš dodává, že se tehdy „Ježíš o samotě modlil“ (Lk 9,18) = že jen ztišení a **modlitba** otevírají cestu do tajemství Krista. Toto poznání dosahuje vrcholu ve slavném Prologu: „A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Viděli jsme jeho slávu...“ (Jan 1,14) Slovo a tělo, sláva Boží a její přebývání mezi lidmi! V niterném a nerozdělitelném sjednocení těchto dvou polů se nachází pravá Kristova totožnost podle formulace z Chalcedonu (r. 451): „Jedna osoba ve dvou přirozenostech.“ Ježíš je **PRÁVYM BOHEM A PRAVÝM CLOVEKEM!** Prastaré lidské touze: „Hospodine, hleďm tvou tvář.“ (Ži 27/26), se nemohlo dostat většího vyslyšení než to, které spočívá v nazírání na Kristovu tvář. V Kristu Bůh nad námi rozjasní svou božskou tvář, v Kristu Bůh každému člověku zjeví autentickou tvář člověka.

Pojdme nyní vstoupit do „hraničního pásma“ tajemství **KRISTOVA SEBE-VĚDOMÍ**. Jeho lidské vědomí postupně narůstalo, vzdýl „dítě rostlo a sillo... moudrostí, věkem a obilbou u Boha i u lidí.“ (Lk 2,40-52) Zároveň však už v době pozemského života Ježíš měl vědomí své totožnosti jakožto Boží Syn, vzdýl: „Když mu bylo dvanact let“, říká své matce a Josefovi o vztahu k Bohu (Lk 2,49). V Getsemanech a na Golgotě bylo Ježíšovo lidské vědomí vystaveno tvrdé zkoušce. Avšak ani bolest a umírání nedokázalo narušit jistotu, že je Synem nebeského Otce. Pohlédme do této tváře poznamenané **UTRPENÍM**. Ježíš je sám před Bohem a vyzývá ho pln důvěry: „Abba, Otče.“ Prosi, aby od něj vzdálil, je-li to možné, kalich utrpení. Zdá se však, jako by Otec Synovi nechtěl naslouchat. Bolestný výkřik: „Bože můj, proč jsi mne opustil?“ (Mk 15,34) se na Synovi pohled zdá být výrazem beznaděje. Ve skutečnosti však ono „proč“ z počátečních slov 22. žalmu je osvětleno smýšlením celé modlitby, v níž žalmista spojuje utrpení i důvěru: „V tebe důvěřuji naši otcové, důvěřuji a zachráníš je... Nevzdávej se ode mne, neboť jsem v říšni, buď mi blízko, vždyť nemám pomocníka.“ (Ži 22/1,5,12) Ježíšův výkřik nevypovídá o úzkosti někomu, kdo podlehli beznaději, naopak, je to modlitba Syna, který nabízí svůj život Otci. Jeho zrak je stále upřen na Otce. Kromě teologického vysvětlení **hypostatické unie** nám může pomoci k pochopení „**prožívání teologie**“ svatých. Jím se uprostřed „temné noci“ dostalo od Ducha svatého jakési **intuíce víry**. Nyní církev vzhlíží nejen k ukřižovanému, ale i ke **VZKŘÍŠENÉMU** Kristu. Ve tváři samého Krista církev, jeho nevěsta, nazírá svůj poklad: „Jesu dlučis memoria, dans vera cordis gaudia. - Jak sladká je Ježíšova připomínka, pramen pravé radosti srdce!“

Znovu vyjít od Krista

„He, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa!“ (Mt 28,30) U vědomí této přítomnosti Vzkříšeného mezi námi se ptáme: „Co máme dělat?“ (Skt 2,37) Ptejme se s důvěrou a optimismem, a zároveň bez podceňování či zakrývání problémů. Nejde o to, vymyslet nějaký nový **PROGRAM**. Ten již existuje: je stále stejný, jak je obsažen v evangeliu a v něm tradici. Soustředí se v samotném Kristu, v tom, že jej poznáváme, milujeme, abychom a v něm prožívají trojiční život a spolu s ním proměňovali dějiny až do jejich naplnění v nebeském Jeruzalémě. To je program, který se nemění při střídání časů a kultur, i když kvůli dialogu a účinné komunikaci je vnímavý vůči dobám a kulturám. Tento trvalý program je také naším plánem pro třetí tisíciletí, je však důležité jej konkretizovat na místní úrovni. Papež předem nabízí následující priority:

Pravdivý pohled na Kristovu tvář nemůže vést k něčemu jinému než ke **SVATOSTI**. Zaměřit plánování na svatost znamená ve skutečnosti rozhodnutí s celou řadou důsledků. Každý křesťan je volán ke svatosti, i když různým způsobem. Jedno je všem cestám svatosti společné: **MODLITBA**. Není to samozřejmost, nýbrž je třeba znovu s apoštoly vstoupit do školy Ježíšovy modlitby: „*Pane, nauč nás modlit se.*“ (Lk 11,1) Naše křesťanské komunity mají být autentickými školami modlitby, kde se setkání s Kristem nevyjadřují jen prosbou o pomoc, ale i díky, chválou, adorací, nazíráním, nasloucháním, afektivními vztahy až k jakémusi „přelévání“ srdce. Svatost i modlitba vycházejí z obnoveného **NASLouchání BOŽÍMU SLOVU**. Knihy Písma at jsou v každé rodině, četba bible at je živým setkáním s Kristem i mezi sebou navzájem.

Toto nové volání ke svatosti, modlitbě a naslouchání Božímu slovu ukazuje na **PRIMÁT MILOSTI**, který radí dát prostor Bohu při plánování toho, co nás čeká. Existuje jedno pokušení, které odjakživa ohrožuje každé duchovní putování: myslet si, že výsledky závěsji na našich schopnostech organizovat a konat. Bůh po nás chce, abychom spolupracovali s jeho milostí, abychom své schopnosti dali do služby jeho království, avšak běda, pokud zapomeneme, že *bez Krista nemůžeme nic* (srov. Jan 15,5). Nebude-li respektován tento princip, půjde výchově-pastorační projekt po cestě úpadku a zanechá po sobě nepřijemnou pachut marnosti. Osvojme si tedy zkušenost učedníků ze záračného rybolovu: „*Celou noc jsme se lopotili a nic jsme nechytili.*“ Právě tento okamžik je momentem víry a setkání s Bohem. Je třeba znovu se otevřít milosti a dovolit tak Kristu prostoupit nás celou svou mocí: „*Zajed' na hlubinu.*“ Byl to Petr, kdo při tomto rybolovu pronesl slova víry: „*Ale na tvé slovo spustím síť.*“ (srov. Lk 5,5)

Svědci lásky

Ještěže opravdu upíráme svoje oči na Kristovu tvář, pak nemůžeme neslyšet jeho: „*Milujte se navzájem: jak jsem já miloval vás.*“ (Jan 13,34n) Putování církve dějinami bude i v novém věku vyžadovat řadu věcí, ještěže však bude chybět **LASKA**, pak bude vše marné: *kdybychom hovořili... ale neměli lásku, všechno by to bylo k ničemu* (srov. 1 Kor 13). Nejprve se však podívejme, odkud by tyto lásky měla vyrůstat: **SPIRITUALITA SPOLEČENSTVÍ** znamená:

- pohled srdce upřený na tajemství Trojice, která přebývá v nás a jejíž zář je třeba vnímat i na tváři bratří, kteří jsou nám po boku;
- schopnost vnímat bratra ve víře v hlubokou jednotu mystického těla, tedy jako někoho, „kdo ke mně patří“, abych s ním sdílel jeho radosti i bolesti, tušil jeho přání a staral se o to, čeho je mu třeba, abych mu dokázal nabídnout pravé a hluboké přátelství;
- schopnost vnímat to pozitivní, co se nachází v druhém člověku, abych ho dokázal hodnotit a přijímat jako pravý Boží dar; nejen jako dar pro toho bratra, který jej přímo obdržel, ale opravdu jako „dar pro mne“;
- umění „vytvářet prostor“ pro bratra, nést břemena jeden druhého (srov. Gal 6,2) a vzdorovat sobeckým pokušením, která nás ustavičně pronásledují a plodí soupeření, kartérismus, nedůvěru, žárlivost.

Nečinně si iluze: bez tohoto duchovního úsilí by vnější prosředky života společenství sloužili jen velmi málo. Staly by se z nich nástroje bez duše, masky jakýchkoli pseudokomunit.

A teprve nyní se podívejme na několik příkladů a forem života ve společenství. Spirituální společenství by měla být charakteristikou naší **FARNOSTI**, zvl. prostřednictvím ekonomické a pastorační rady. Hlavní náplní jejího pastoračního plánu, který vyžaduje spirituální společenství, je láska **UCINÁ VUČI KONKRETNÍM** lidem: Jestli jsme opravdu vyšší od nazírající

Křista, budeme muset dokázat vnímat Křista zejména ve tváři těch, s nimiž se on sám ztotožnil: „*Neboť jsem měl hlad, a dali jste mi najíst...*“ (Mt 25,35nn) Témto slovy poměruje církev vůči Křistu svou věrnost. Vedle **starých forem** chudoby (hladem, analfabetismus, nejzákladnější lékařská péče, střecha nad hlavou...) se objevuje **nová civilizovaná podoba** těch nejchudších (zoufalství ze ztráty smyslu života, drogová závislost, opuštěnost ve stáří či nemoci, vyhoštění na okraj společnosti, diskriminace...). Nachází hodina nové fantazie lásky, která se naplňuje nejen v **poskytnutí účinné podpory**, ale i v schopnosti **být bližním**, **být solidárním** tak, že pomoc nebude obdarovanému jako **pokořující milodar**, nýbrž výraz **bratrské sounáležitosti**. Z tohoto důvodu musíme jednat tak, aby se chudí cítili v křesťanské komunitě „**jako doma**“ (a nejen „jako“, ale doopravdy), jinak se zkompromituje v onom moři slov o lásce. Lasku je třeba uskutečňovat.

Z DALŠÍCH PODNĚTŮ papeže na poili lásky aspoň některé: **odpovědnost** všech pokřtěných i birmovaných za život církve i podíl na pretváření světa; **prosbá** k Pánu žně o dělňiky i odhodlání nás samých **odpovídat na Boží volání**, zaměřit péči na **manželský vztah a rodiny**, **ekologická krize**, **mirová otázka**, **základní lidská práva**, **ochrana každého lidského života od jeho početí až po přirozené zakončení**, **soulad vědeckého pokroku s etickými požadavky**... a především ve vztazích **MEZILIDSKÝCH** se musíme nově pokoušet o lepší **komunikaci a dialog**.

Závěr

Nové století i tisíciletí se otevírá v Křistové světle. Ne všichni ale toto světlo vnímají. Nám připadá úchvatný a náročný úkol být „odleskem“ tohoto světla. Sv. Augustin to zobrazuje tzv. **MYSTERIEM LUNY**: Církev je závislá na Křistu - Slunci, jehož světlo odráží církev - Luna. Je to jiné vyjádření toho, že se **Křistu představil jako „světlo světa“** (Jan 8,12) a zároveň chtěl po svých učednících být „**světlem světa**“ (Mt 5,14). Je to úkol, který rozechvívá, když si uvědomíme slabost, jež nás často činí **malými a plnými stínu**. Je to však úkol, který se dá splnit, když se postavíme světlu Křistovu a když se **dokážeme otevřít milosti**, jež z nás činí nové lidi.

Uplynulo 35 let od **II. Vatikánského koncilu**, v němž nám byl nabídnut spolehlivý kompas, podle něhož máme orientovat naše putování. Otevírá se jako oceán, na nějž je třeba vyplout s **odvahou**, a zároveň přitom spoléhat na **Křistovu pomoc**. Boží Syn pokračuje i dnes ve svém díle: **Mějme otevřené oči**, abychom to viděli, a především **velké srdce**, abychom se stali nástroji v jeho rukou. Křistus nás znovu vyzývá vydat se na cestu: „**Jděte tedy... ve jménu Otce i Syna i Duchu svatého.**“ (Mt 28,19) V tomto putování se svěřme se synovskou důvěrou **MARII**. Symbol Svaté brány se uzavřel, ale jen proto, aby zůstala otevřena **ŽIVÁ BRÁNA**, kterou je sám Křistus přicházející ve sláve. Kež nás nalezne, jak jsme připraveni rozpoznat jeho tvář...

Z apoštolského listu Jana Pavla II. Novo millennio ineunte

KALENDÁŘ

25.2. st

17 Popeleční středa - den přísného postu - začíná doba postní

POZOR: každou postní neděli v kostele pobožnost křížové cesty ve 14 hod.

Při bohoslužbách pro rodiče s dětmi budeme prožívat půst s Mojžíšem.

19.3. pá 18,30 slavnost sv. Josefa; mše sv.

21.3. ne pravidelná měsíční sbírka na opravu fary

26.3. pá 18,30 (přeložená) slavnost Zvěstování Páně; mše sv.

4.4. ne 9 Květná neděle; mše sv. se svěcením ratoletí

14 pobož. křížové cesty a příležitost ke svátosti pokání